En verder:

‘Ik ben een kritisch ledenraadslid, misschien tot vervelens toe’

'Hoe werkt de Belehrung *op afstand, via internet?'*

Ruud Marres, notaris in Hengelo, was een van de vijftien coupplegers tegen het toenmalige bestuur. Tegenwoordig geldt zijn zorg vooral de rechtsbescherming. Die komt in het geding als de notaris alleen maar als 'stempelaar' bij een akte betrokken is, zoals bij de HEMA-service.

TEKST Henriette van Wermeskerken | FOTO Truus van Gog

'Als de HEMA ervoor zorgt dat mensen naar de notaris komen die dat anders niet zouden doen, is dat een goede zaak. In die zin ben ik natuurlijk geen tegenstander. Maar mijn zorg is dat de indruk wordt gewekt dat je er met een paar vragen online bent. In het merendeel van de gevallen is dat niet zo. Dan wordt het toch maatwerk, met de bijbehorende tarieven en die liggen heel wat hoger dan de voorgespiegelde 125 euro. Daar is zo'n cliënt dan niet blij mee. Commerciële marktpartijen als de HEMA nemen geen verantwoordelijkheid voor het product. De notaris is wel bij zo'n standaardakte betrokken, maar pas aan het eind van het traject. Dat is te laat. Zo kun je niet op het juiste moment voldoen aan je *Belehrungs*plicht en je zorgplicht. Als de akte al klaar is voordat de cliënt bij de notaris komt, hoe weet de notaris dan of de cliënt de vragen goed heeft begrepen, en of er geen andere relevante zaken spelen? Bovendien betekent dit dubbel werk en dubbele kosten voor de cliënt.'

REGIE

'De notaris moet de regie houden, vóór in het proces betrokken blijven, en zich niet laten terugdringen tot een soort stempelaar van een akte die zonder zijn tussenkomst is opgemaakt. De ledenraad heeft in januari ook in deze zin besloten. Er is nu een tuchtzaak bij de notariskamer aanhangig, maar we willen de uitkomst daarvan niet afwachten. Nieuwe regels zijn nodig om de rechtsbescherming van de burger te waarborgen. Een soort verbod op samenwerking met partijen die een deel van de dienstverlening op zich nemen, zonder daarvoor verantwoordelijkheid te nemen. Rechtsbescherming staat hoog in het vaandel, ook in het rapport "Verbeterde Orde". De totstandkoming van een notarieel product moet met waarborgen omkleed zijn. Partijen, niet alleen de HEMA, kunnen met het notariële product aan de haal gaan zonder dat de notaris de regie heeft. Dat zijn effecten die de wetgever niet heeft bedoeld.'

SOLIDARITEIT

'Dat brengt mij op iets dat breder speelt: contact via internet, door nieuwe communicatietechnologieën. Je kunt nu een adviesgesprek voeren via Skype of FaceTime, zoals banken al doen. Welke eisen gelden daarvoor uit het oogpunt van rechtsbescherming? Hoe werkt de *Belehrung* op afstand, via internet? Het is volstrekt onontgonnen gebied. Wij bevinden ons hier in het notariële "Wilde Westen". Het is een van de vele veranderingen in ons vak. Nieuwe beroepsregels zijn hard nodig, daar wordt nu aan gewerkt. Als ik terugkijk – ik ben dit jaar twintig jaar notaris – dan zie ik de diversiteit tussen notarissen in toenemende mate aan het licht komen. De onderlinge solidariteit neemt af. Dat is versterkt door de crisis, die veel kantoren zeer hard heeft getroffen. Begin jaren tachtig was het ook moeilijk, maar niet te vergelijken met nu. Veel kandidaten zijn ontslagen. Er is minder werk in relatie tot lagere prijzen en een groter aantal notarissen. Gelukkig heb ik nog steeds veel plezier in mijn vak, dat is een voorwaarde om goed te functioneren. Daarnaast ben ik maatschappelijk actief en heb ik verschillende hobby's, zoals theaterbezoek, hockey en wijn. Ik kom uit een Maastrichtse bierbrouwersfamilie, maar wijn is mijn passie. Ik heb mijn wijnbrevet gehaald. Nee, een wijnzaak ga ik niet beginnen. Ik blijf liever notaris.'

COUP

'De coup is nu bijna twee jaar geleden. Dat ik mij als ringbestuurder tegen het landelijk bestuur keerde, was wel een bijzondere situatie, maar ik vond dat het niet anders kon. Er waren veranderingen nodig die verder gingen dan het toenmalige bestuur wilde. Of nu bereikt is wat ons, als groep Notaris voor Rechtszekerheid, voor ogen stond? Niet alles, wel veel. De managementstructuur van de KNB is verbeterd, het cafetariamodel dat wij voorstonden, is goeddeels ingevoerd, er is een boegbeeld, de lobby is sterk verbeterd. In plaats van achteraf reageren, wordt er nu proactief gelobbyd. De leden voelen zich weer meer betrokken. De aparte entiteit voor belangenbehartiging kwam er niet, maar dat is niet zo urgent meer nu de staatssecretaris zich niet verzet tegen belangenbehartiging door de KNB.'

TEMPO

'Dat veranderingen tijd kosten, realiseer ik mij. Maar ik vind dat het tempo er nu wel een beetje is uitgeraakt, en daar heb ik ook in de ledenraad over gesproken. We zijn er nog lang niet, er zijn steeds nieuwe thema's. Het blijft belangrijk om de leden geïnteresseerd en actief te houden. De regiobijeenkomsten, die de KNB sinds afgelopen najaar organiseert, zijn een goed begin. Om leden meer te betrekken bij de besluitvorming zal veelvuldiger gebruik moeten worden gemaakt van digitale hulpmiddelen. Ik ben een kritisch ledenraadslid, misschien tot vervelens toe. Altijd geweest. En ik blijf de vinger aan de pols houden.' ■